

S. Sayısı : 296

Yüksek İktisad ve Ticaret mekteblerinin Maarif vekâletine devri hakkında kanun lâiyhası ve İktisad. Maarif ve Bütçe encümenleri mazbataları (I/1110)

T. C.

Başvekâlet

Kararlar Müdürlüğü

Sayı: 6/2512

11 - VI - 1938

Büyük Millet Meclisi Yüksek Reisliğine

Yüksek İktisad ve Ticaret mekteblerinin Maarifvekâletine devri hakkında Maliye vekilligince hazırlanan ve İcra Vekilleri Heyetince 9 - VI - 1938 tarihinde Yüksek Meclise arzı kararlaştırılan kanun lâiyhası esbabı mucibesile birlikte sunulmuştur.

Başvekil
C. Bayar

Yüksek İktisad ve Ticaret mektebinin Maarif vekâletine devrine dair kanun lâiyhasının esbabı mucibesi

Ticaret mektepleri halen birisi Maarif vekâletine ve diğeri İktisad vekâletine bağlı olarak iki silsile teşkil etmektedir: Orta ticaret mektepleri ile ticaret liseleri namı altında memlekeimizin bir çok yerinde mevcut olan mektepler Maarif vekâleti tarafından idare edilmekte, ve İstanbulda, orta lise ve yüksek kısımlarını ihtiva eden (Yüksek İktisad ve Ticaret mektebi) de İktisad vekâletine bağlı bulunmaktadır.

Diğer taraftan son zamanlarda İstanbul Üniversitesine bir İktisad Fakültesi ilâve edildiğinden, ticarî ve iktisadî sahadaki yüksek tahsil de birbirinden ayrı iki müessese ve idare arasında inkişaf etmiştir.

Bu ayrılık sadece idarî olmayıp, tedrisatın genişliği, mevzuu ve usulleri bakımından da, bu iki zümre mekteb arasında farklar mevcuttur. Bu ayrılıklardan doğan mahzurların izalesi, ve mevzu ve gayeleri aynı olan bu mekteplerde teşkilât, tedrisat ve usul vahdetinin temini için bu iki zümre mektebin bir elde birleştirilmesi ihtiyacı hiss olunmuştur. Ticarî tedrisatın büyük bir kısmını idare etmekte olması itibarile, bu birliğin Maarif vekâleti çerçevesinde tahakkuk ettirilmesi muvafık görülmüş ve bu maksadlarla İstanbul Yüksek İktisad ve Ticaret mektebinin Maarif vekâletine devrine dair bir kanun lâiyhası hazırlanarak takdim kılınmıştır.

Lâiyhanın birinci ve ikinci maddelerinde mektebin, İktisad vekâleti teşkilâtına dahil olan kadrolarile birlikte bir haziran 1938 den itibaren Maarif vekâletine devredileceği ifade olunmaktadır.

Üçüncü maddede İktisad vekâleti bütçesinin muhtelif fasıllarına adı geçen mekteb için mevzu tahsisatın Maarif vekâleti bütçesinin ilgili fasıllarına nakline dair hükümleri ihtiva etmektedir.

İktisad encümeni mazbatası

T. B. M. M.

İktisad encümeni

Esas No. 1/1110

Karar No. 69

15 - VI - 1938

Yüksek Reisliğe

Yüksek İktisad ve Ticaret mekteblerinin Maarif vekâletine devri hakkında Maliye vekilliğince hazırlanan ve İcra Vekilleri Heyetinin 9-VI-1938 tarihli toplantısında Yüksek Meclise sunulmasına karar verilen kanunun lâyihası Encümenimize havale edilmekle Maarif ve İktisad vekilleri hazır olduğu halde tedkik ve müzakere olundu :

Memleketimizde mevcut bütün mekteblerin Maarif vekâletine bağlanması esasen ana prensiblerimizden iktisadından olduğundan mevcut ticaret mekteblerinden bir kısmının Maarif vekâletine ve bir kısmının da İktisad vekâletine bağlı kalması Hükümetçe bu prensibe aykırı görülmüş ve bu gün İktisad vekâletine bağlı olan Yüksek İktisad ve Ticaret mekteblerinin de diğerleri gibi Maarif vekâletine bağlanarak bir elden idaresi, tedrisatın intizamı ve verimi itibarile maarif siyasetimize daha uygun görülmüştür. Keyfiyeti ted-

kik ve mütalea eden Encümenimiz de Hükümetin dermeyan ettiği bu mucib sebepleri yerinde görerek kanun lâyihasını aynen kabule karar vermiştir.

Havalesi mucibince Maarif ve Bütçe encümenlerine tevdi edilmek üzere Yüksek Reisliğe sunulur.

İktisad E. Reisi	M. M.	Kâtib
İzmir	Giresun	Niğde
R. Köken	İ. Sabuncu	Dr. R. Ferid Talay
Afyon K.	Gazi Anteb	Konya
Berç Türker	B. Kaleli	H. Dikmen
İzmir	Samsun	Kocaeli
Benal Arıman	Ali Tunalı	İ. Dıblan
Maras	Aydın	Zonguldak
K. Kusun	N. Topçocğlu	H. Karabacak
Eskişehir	Çanakkale	
Emin Sazak	M. Bengisu	

Maarif encümeni mazbatası

T. B. M. M.

Maarif encümeni

Esas No. 1/1110

Karar No. 16

15 - VI - 1938

Yüksek Reisliğe

Yüksek Ticaret ve İktisad mekteblerinin Maarif vekâletine devri hakkında Maliye vekilliğince hazırlanıp Başvekâletin 6/2512 sayılı ve 11 - VI - 1938 tarihli tezkeresile gönderilen kanun lâyihası Maarif vekâleti müsteşarı Rıdvan Nafiz ve Teknik tedrisat umum müdürü Rütüşü hazır oldukları halde Encümenimizde tedkik edildi :

Hükümetin ve İktisad encümeninin mucib sebeplerinde zikredildiği gibi mekteblerin Maarif vekâleti idaresi altında birleştirilmesi tedrisatın vahdeti noktasından arzuya değer görüldüğünden

lâyiha aynen kabul edilmiş ve müstacelen müzakeresi dileğiyle Yüksek Reisliğe sunulmuştur.

Maarif E. R. N.	M. M.	Kâtib
Afyon K.	Afyon K.	Trabzon
H. Çerçel	H. Çerçel	Seniha Hızal
Ankara	Antalya	Diyarbakır
Aka Gündüz	T. Örs	Tevfik Bilge
Giresun	Giresun	Giresun
Sadri Maksudi Arsal	H. Tarık Us	Talât Onay
Konya	Trabzon	
Şevket Dağ	H. Ülkümen	

Bütçe encümeni mazbatası

T. B. M. M.
Bütçe encümeni
Mazbata No. 196
Esas No. 1/1110

22 - VI - 1938

Yüksek Reisliçe

Yüksek İktisad ve Ticaret mektebinin Maarif vekâletine devri hakkında olup, Başvekâletin 11 haziran 1938 tarih ve 6/2512 sayılı tezkeresile Yüksek Meclise sunulan kanun lâyihası, İktisad ve Maarif encümenleri mazbatalarile birlikte Encümenimize verilmiş olmakla Maarif vekili hazır olduğu halde okundu ve konuşuldu.

Orta Ticaret mektebleriyle ticaret liseleri namı altında memleketimizin bir çok yerlerinde mevcut olan mektebler Maarif vekâleti tarafından idare edildiği halde İstanbulda orta, lise ve yüksek kısımları ihtiva eden Yüksek İktisad ve Ticaret mektebi de İktisad vekâletine bağlı bulunmaktadır.

Bu mektepleri ayrı, ayrı iki vekâlete bağlı kalmaktan kurtararak hem idarî ve hem de tedrisat mevzuu ve usullerinin bir elde toplanmasından doğacak faydaları temin maksadile İktisad vekâletine bağlı olan bu mektebin Maarif vekâletine devri düşünülmüş ve bunun için mezkûr lâyihanın sevk edildiği anlaşılmıştır.

Yapılan müzakere neticesinde Encümenimiz

dahi İktisad ve Maarif encümenlerinin nokta-i nazarlarına iştirak ederek lâyihanın esas itibarile kabulüne karar vermiş ve bu devrin icab eylediği hükümleri ihtiva eden lâyihanın maddeleri tertibe aid bazı değişikliklerle kabul olunmuştur.

Müstacelen müzakere edilmek dileğiyle Umumi Heyetin tasvibine konulmak üzere Yüksek Reisliçe sunulur.

Reis V.	M. M.	Kâ.
Isparta	Trabzon	İstanbul
Mükerrerem Ünsal	R. Karadeniz	F. Öymen
Çorum	Kayseri	Kırşehir
E. S. Akgöl	F. Baysal	M. Seyfeli
Malatya	Malatya	Manisa
M. Öker	O. Taner	T. Türkoğlu
Maraş	Mardin	Muş
A. Tiridoğlu	R. Erten	Ş. Çiloğlu
Muş	Ordu	Sivas
Ş. Ataman	H. Yalman	R. Çiner
Tokad	Trabzon	
S. Genca	Sırrı Day	

HÜKÜMETİN TEKLİFİ

Yüksek İktisad ve Ticaret mekteblerinin Maarif vekâletine devrine dair kanun lâyihası

MADDE 1 — Yüksek İktisad ve Ticaret mektebi, orta ve lise kısımları da dahil olduğu halde Maarif vekâletine devir ve rabetedilmiştir.

MADDE 2 — Birinci maddede yazılı maksadla, İktisad vekâleti teşkilât ve vazifelerine dair olan 2450 sayılı kanuna bağlı 1 numaralı cetvelden ilişik 1 numaralı cetvelde yazılı memuriyetler tenzil edilerek Maarif vekâleti teşkilâtına ilâve olunmuştur.

BÜTÇE ENCÜMENİNİN DEĞİŞTİRİŞİ

MADDE 1 — İstanbulda bulunan Yüksek İktisad ve ticaret mektebi, orta ve lise kısımları da dahil olduğu halde Maarif vekâletine devredilmiştir.

MADDE 2 — İktisad vekâleti teşkilât ve vazifelerine dair olan 2450 sayılı kanuna bağlı (1) sayılı cetveldən, bu kanuna bağlı (1) sayılı cetvelde derece, unvan, aded ve maaşları yazılı memuriyetler çıkarılarak 1452 sayılı kanuna bağlı (2) sayılı cetvelin Maarif vekâleti kısmına eklenmiştir.

MADDE 3 — Bu kanuna bağı, 2 sayılı cetvelde yazılı ücretli vazifeler İktisad vekâleti teşkilât ve vazifelerine dair olan 2450 sayılı kanuna bağı cetvelden ve 1938 malî yılı muvazenei umumiye kanununa bağı D işaretli cetvelin İktisad vekâleti kısmından çıkarılmış ve 1938 malî yılı muvazenei umumiye kanununa bağı D cetvelinin Maarif vekâleti kısmına eklenmiştir.

MADDE 4 — 1938 malî yılı muvazenei umumiye kanununa bağı Maarif ve İktisad vekâletleri bütçelerinin ilişik 3 sayılı cetvelde yazılı tertibleri arasında 107 170 liralık münakale yapılmıştır.

MADDE 5 — Bu kanunun tatbikına Maliye, İktisad ve Maarif vekilleri memurdur.

MADDE 6 — Bu kanun 1 ağustos 1938 tarihinden itibaren meridir.

10 - VI - 1938

Bş. V.	Ad. V.	M. M. V.
C. Bayar	Ş. Saracoğlu	K. Özalp
Da. V.	Ha. V.	Ma. V.
		F. Ağralı
Mf. V.	Na. V.	İk. V.
	A. Çetinkaya	Ş. Kesebir
S. İ. M. V.	G. İ. V.	Zr. V.
Dr. H. Alataş	Rana Tarhan	F. Kurdoğlu

MADDE 3 — Bu kanuna bağı (2) sayılı cetvelde yazılı ücretli vazifeler İktisad vekâleti teşkilât ve vazifelerine dair olan 2450 sayılı kanuna bağı cetvelden çıkarılmıştır.

MUVAKKAT MADDE 1 — Üçüncü maddede mucibince 2450 sayılı kanuna bağı cetvelden çıkarılan memuriyetler 1938 malî yılı muvazenei umumiye kanununa bağı (D) işaretli cetvelin İktisad vekâleti kısmından dahi çıkarılmış ve 1938 malî yılı muvazenei umumiye kanununa bağı (D) cetvelinin Maarif vekâleti kısmına eklenmiştir.

MUVAKKAT MADDE 2 — Hükümetin 4 ncü maddesi aynen

MADDE 4 — 5 nci madde aynen

MADDE 5 — 6 ncı madde aynen

Hükümetin teklifine bağlı cetveller

1 numaralı cetvel

Vilâyet memurları Ticaret mektepleri

Derece	Memuriyetin nevi	Aded	Maaş	Derece	Memuriyetin nevi	Aded	Maaş
6	Müdür	1	70	6	Muallim	6	70
9	Muavin	1	40	7	»	5	55
14	Kâtib	2	20	9	»	30	40
12	Baş muid	1	25	11	»	5	30
14	Muid	4	20	12	»	20	25
11	Kimyahane asistanı	1	30				

2 numaralı cetvel

Ticaret mektepleri

Memuriyetin nevi	Aded	Ücret
Muallim	2	120
»	6	80
»	4	60
Kütüpane memuru	1	75
Kalöriferci	1	40
Hademe	12	30

[3] NUMARALI CETVEL

F.	M.	Muhassasatın nevi	Tenzil edilen Lira	Zammedilen Lira
		MAARİF VEKÂLETİ		
632	1	Memurlar maası		80 820
635		Vilâyetler müstahdemleri ücretleri		14 350
682	1	Umumî muvazeneye dahil bilûmum meslek, ticaret, kız enstitüleri ve bölge sanat okulları, dershane, yatakhane, mutfak, hastane ve sair tesisatı, mefruşat, demirbaş ve ders aletleri, nakil vasıtaları mubayaası ve tamir masrafı, meslek kitablari telif, tercüme ve tabir masrafı, mütemadi tamir masrafı, elektrik, havagazı ve su tesisatı Ankarada açılacak meslek mektepleri sergilerinin bilûmum masrafları		3 500

F.	M.	Muhassasatın nevi	Tenzil edilen	Zammedilen
			Lira	Lira
	2	İstimlâk ve mubaya		3 500
		Fasıl yekûnu		7 000
				=====
683	1	Meslek ve ticaret kursları ve akşam okulları öğretmen ve idare masrafları ücreti		5 000
				=====
		İKTİSAD VEKÂLETİ		
752	1	Memurlar maaşı	80 820	
			=====	
755	1	Daimî müstahdem	14 350	
			=====	
785	1	Ticaret mektepleri umumî masrafları ve kamp masrafları	12 000	
			=====	=====
		YEKÛN	107 170	107 170

